

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Генетико-селекційні засади лісового господарства

Освітній рівень доктор філософії

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «01» вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Генетико-селекційні засади лісового господарства
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1 курс/2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Метою і завданням вивчення дисципліни є формування в аспірантів компетентностей як цілісної системи знань, умінь, навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності в умовах реалізації концепції сталого розвитку, за якого ліс використовується в екологічно обґрунтованих обсягах, зберігається його різновіковість, цілісність і самовідновлюваність. Формування необхідних теоретичних, практичних та методологічних знань про різновіковість деревостанів, механізми і принципи наближеного до природи господарювання. Поступовий і планомірний перехід від суцільно-лісосічних способів рубок до переважно вибіркової, наближеної до природи системи ведення лісового господарства, проведення фахової селекційної роботи, тощо.

Компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького характеру у лісовому секторі, застосовуючи методики, результати яких направлені на оптимізацію біорізноманіття лісів, підвищення їх продуктивності, стійкості і захисно - екологічних функцій.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження.

СК2. Здатність застосовувати сучасні методології і методи.

СК4. Здатність до наукових дискусій та системного порівняння отриманих наукових результатів із уже відомими.

СК6. Здатність впроваджувати власні наукові розробки в освітню

діяльність і виробництво.

СК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького або інноваційного характеру у сфері лісового господарства, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Програмні результати навчання.

РН1. Методологічні лісівничі знання і суміжних дисциплін.

РН2. Здатність аналізувати наукові і прикладні лісівничі проблеми і результати досліджень.

РН4. Планувати і виконувати галузеві експериментальні дослідження.

РН6. Здатність презентувати і обговорювати результати досліджень та відображати їх у наукових публікаціях.

РН8. Перевіряти гіпотези і висновки досліджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Природа лісу і закономірності його функціонування.	Вступ. Розвиток і проблеми лісової генетики. Вплив генетичних даних на майбутні деревостани. Функції лісів.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
2.	Тема 2. Ліс як природне явище і природна система.	Екологічне значення лісів. Систематика лісових насаджень. Формування необхідних теоретичних, практичних та методологічних знань про: - різновіковість деревостанів; - концепцію наближеного до природи лісівництва;	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
3.	Тема 3. Особливості формування різновікових деревостанів.	Формування деревостанів. Здатність критично оцінювати різні технологічні схеми формування різновікових деревостанів та обирати найоптимальніші із них.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
4.	Тема 4. Природне поновлення лісу.	Сучасні досягнення науки і практики для вирощування різновікових деревостанів на основі	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести,

		природного поновлення. Застосовувати новітніх технологій і принципів формування різновікових деревостанів з врахуванням типу лісу та складу корінного деревостану;	питання.
5.	Тема 5. Праліс як взірць наближеного до природи лісівництва.	Значення пралісів для сучасного лісівництва. Основні засади ведення наближеного до природи лісівництва.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
6.	Тема 6. Основи селекції лісів	Поняття і завдання лісової селекції. Завдання й практичне значення селекційної інвентаризації лісів з метою виділення цінного генофонду. Основи лісової селекції.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
7.	Тема 7. Селекція високопродуктивних деревостанів	Відбір плюсових дерев і насаджень. Критерії відбору. Оформлення паспортів плюсових дерев і насаджень. Роль та значення селекційного відбору високоякісного генофонду.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
8.	Тема 8. Світові проблеми збереження й використання лісових генетичних ресурсів	Національні стратегії збереження й використання лісових генетичних ресурсів у європейських країнах. Національні стратегії збереження й використання лісових генетичних ресурсів у європейських країнах.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
9.	Тема 9. Основні етапи збереження й використання лісових генетичних ресурсів в Україні	Концепція збереження і сталого використання лісових генетичних ресурсів. Стратегії й технології збереження та використання генетичної мінливості лісових видів. Основи Програми збереження і сталого використання генетичної мінливості лісів. Еколого-економічна оцінка ефективності збереження й використання лісових генетичних ресурсів.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
10.	Тема 10. Проведення рубок	Національні стратегії збереження й використання лісових генетичних	Опрацювання лекційного

перереформування одновікових деревостанів у різновікові в лісостанах країн Європи.	ресурсів у європейських країнах. Перереформування деревостанів на наближений до природи мішаний різновіковий ліс. Міжнародні нормативно-правові акти із збереження лісових генетичних ресурсів.	матеріалу. Тести, питання.
---	---	----------------------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	40
Самостійна робота	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																		-	
Семінарські з-тя				8		8			8								8	40	
Самостійна р-та																	10	10	
Залік																		50	50
Всього за тиж-нь				8		8			8								18	50	100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-25	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андреєва О. Ю. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Лісова генетика та селекція» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство». Житомир: ЖНАЕУ, 2020. 108 с. 2. Андреєва О. Ю., Гузій А. І., Карчевський Р. А. Генетика та лісова селекція: навчальний посібник для підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 205 – «Лісове господарство». Житомир: ПП «Рута», 2016. 192 с. 3. Баранецький Г.Г., Р.М. Гречаник. Лісова генетика. Львів: Камула, 2005. 360 с. 4. Білоус В.І. Лісова селекція. Умань, 2003. 534 с. 5. Гриб С. Ф., Андреєва О. Ю. Збірник задач і вправ з генетики та селекції: розв'язки, відповіді та пояснення: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ. Житомир: Полісся, 2015. 416 с. 6. Гузій А.І., Гриб С.Ф., Турко В.М. Словник-довідник з лісової генетики, селекції та насінництва. Житомир, 2008. 140 с. 7. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. Лісове насінництво. – Львів: Світ, 1998. – 430 с. 8. Дубинин Н.П. Общая генетика. – М.: Наука, 1986. – 560 с. 9. Молотков П.І., Патлай І.М., Давидова Н.І. Насінництво лісових порід. – К.: Урожай, 1989.– 230 с. 10. Яцик Р.М., Гайда Ю.І., Случик В.М. Основи генетики й селекції лісових рослин. Навч. посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. – 288 	

с.

Допоміжна:

1. Баранецький Г.Г., Юсипович І. М. Практикум з лісової селекції. Львів, 1990. 28 с.
2. Гречаник Р.М. Словник генетичних термінів. Львів: РВВ УкрДЛТУ, 2005. 128 с.
3. Яцик Р.М., Каплуновський П.С., Ступар В.І., Гайда Ю.І. Вказівки з виділення лісового генетичного фонду, селекції і насінництва в Українських Карпатах. Збірник рекомендацій УкрНДІгірліс. – Івано-Франківськ, 2001. – С.9-42.

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Черневий Юрій Іванович
Контактна інформація викладача	yurii.chernevyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань
--------------------------	---

	<p>поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
Додаткові бали	<p>Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.</p>

Викладач, професор _____ **Ю.І.Черневий**